

Nicolae PRELIPCEANU

Constructorul Vasilescu sau „Căsătoria” lui Yuri Kordonsky

Tânărul regizor ruso-american a dat o nouă lovitură. Nu, nu imperialismului. (Știți vechiul anunț: „Azi avem portocale. Încă o lovitură dată imperialismului!”) O lovitură de teatru? Nici asta, pentru că după *Unchiul Vanea* spectatorul său se așteaptă la ceva puțin obișnuit.

Așa cum îmi spunea, după spectacol, Doamna Irina Petrescu, interpreta extrem de nuanțată a Arinei Panteleimonovna, mătușa „miresei”, textul, vechi de peste 150 de ani, cu o problemă greu de înțeles azi, nu-i îmbia pe actori. Într-adevăr, cine se mai mărită/însoară, astăzi, cu ajutorul unei pețitoare? Ar fi culmea ca-n era eliberării sexuale să mai existe asemenea „profesii”. (În paranteză fie spus, profesia există; ce altceva sunt agențiile matrimoniale? Pețitoarea a devenit, însă, instituție, firmă!) Și totuși, Mariana Mihuț face un rol care te ridică în picioare, în piesa lui Gogol, pusă în scenă de Yuri Kordonsky. Azi nu se mai fac nici vizitele acelea protocolare (parcă „vederi” se chemau?) ale candidaților la mâna vreunei fete interesate. Și totuși, Victor Rebengiuc, Cornel Scripcaru, Doru Ana, Ionel Mihăilescu și Marius Chivu își desfășoară talente și ingeniozități în a dobândi mâna/averea unei fete care ar cam vrea să se mărite, și ea interpretată cu sensibilitate de Andreea Bibiri, tocmai în asemenea incredibile situații. Toată comedia aceasta, în

Cornel SCRIPCARU și Mariana MIHUȚ.

care regizorul are ideea genială de a-i caracteriza pe candidați prin câte-un instrument: Victor Rebengiuc la talgere, Doru Ana la acordeon, Ioan Mihăilescu la chitară, Cornel Scripcaru la fluier și Marius Chivu (un pretendent bâlbâit) la trombon, devine, în final, după ce alesul fuge pe fereastră, o dramă. Fără s-o spun, am sugerat mai sus cu câtă atenție și finete și-a lucrat regizorul spectacolul, dând fiecăruia mai multă semnificație decât îi acordase, parcă, însuși autorul. Totul, toți sunt, pe rând, în prim-plan. Dacă l-am putea compara pe regizor cu arhitectul acestei construcții meticuloase, făcute să reziste cutremurelor, atunci constructorul e cu siguranță Răzvan Vasilescu, care face, în rolul lui Kocikariov, tot ce se poate, regizând, ba chiar compunând la propriu o îmbrățișare mecanică, parcă de manechine, între prietenul său, Podkoliosin și Agafia Tihonovna, pentru ca ezitantul pretendent să câștige. Scena îmbrățișării între cei doi – în care Kocikariov îi apropie, le potrivește brațele, trezindu-se (în maniera filmului mut) el însuși captiv, la mijloc, și se extrage cu dificultate – e una antologică. E de un comic nebun această scenă, care explică în modul cel mai clar intențiile autorului-regizorului-personajului, dar și ezitățile combatanților. Momentele de greutate sunt, de fapt, două: aceea în care pretendenții compun în mijlocul scenei un grup statuar, cu instrumentele aferente la ei, după ce se produsese, și aceea a îmbrățișării dirijate de Kocikariov, un pețitor neoficial, în care cei doi sunt manechinele care, cu un zâmbet drăcesc, Răzvan Vasilescu le manevrează. Ambele scene, ca și multe altele din acest spectacol, dar și din cel anterior, cu *Unchiul Vanea*, mărturisesc despre vocația plastică a acestui tânăr mare regizor. Cât despre Răzvan Vasilescu, toată prestația acestuia e a unui mare actor. Dar mari actori sunt în scenă și alții, în roluri de diverse întinderi și veșminte asemenea. O revelație este Șerban Pavlu (Stepan, servitorul lui Podkoliosin), nume altfel cunoscut, pe care regizorul a ales să-l caracterizeze printr-o eternă masticăție, ceea ce îi împiedică vizibil emisia sonoră, oricum foarte sărăcăcioasă. Ana Ioana Macaria, o tânără acrită care promite, trebuie să se mulțumească aici cu un rol de fundal, fără mari posibilități de desfășurare.

Totul are loc în mijlocul unui decor de zgârie-nori (patria adoptivă a regizorului?) de carton, în spatele cărora, iluminați, transpar din când în când sfinții ortodocși (din patria, să-i zicem așa, natală a lui). Printre ei, ca printr-un labirint, se urmăresc, se furișează ori se arată pur și simplu personajele, într-o mișcare continuă, ceea ce aduce un subiect greu de acceptat azi în actualitate. Un vers din Ioan Alexandru suna astfel: „și-atât de tare se smerește, că i se vede îngerul sub piele“. Sub cartoanele moderniste ale unui fantomatic Sankt-Petersburg, apar sfinții tutelari ai Rusiei: meritul lui Mihai Mădescu. Maria Miu i-a îmbrăcat (nu pe cei goi, ci) pe cei din scenă, încercând să se apropie de stilul epocii și lumii respective. Coiful de coamă neagră al lui Victor Rebengiuc (marinarul care povestește întruna) e remarcabil, vorbind parcă singur, atunci când personajul de dedesubt e silit să tacă.

Spectacolul e lucrat în amănunt și-n mare. Tristețea finală e aceea a unei persoane (*Agafia Tihonovna*) care i-ar fi ales pe toți cei cinci pretendenți, dar fiind silită să opteze pentru unul, l-a păstrat tocmai pe cel mai nehotărât și care fuge pe fereastră. Chiar dacă alte amănunte par azi de neînțeles, această dramă e una ce mai semnifică încă. Rezultatul e o bijuterie scenică, neasemănătoare celci cu *Unchiul Vanea*, ceea ce vorbește despre forța de creație și înnoire a unui regizor crescut la școala marelui Lev Dodin. Dar fără marii actori de la Bulandra nu știu ce-ar fi ieșit.

